

KÚRIA

Bfv.II.853/2011/3.szám

A Kúria Budapesten, a 2012. február 9. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t:

A becsületsértés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a magánvádló által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Városi Bíróság 6.B.2035/2010/2. számú végzését és a Veszprém Megyei Bíróság 2.Bf.168/2011/3. számú végzését hatályában fenntartja.

Egyben megküldi az iratokat az eljárás alá vont T. Gy. lakóhelye szerint illetékes B. Önkormányzat jegyzőjének a becsületsértés szabálysértése miatti eljárás lefolytatására.

A felülvizsgálat során felmerült 4.210.- (négyezer-kettőszáztíz) forint bünyügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Veszprémi Városi Bíróság a 2011. február 1. napján - tárgyaláson kívül - meghozott 6.B.2035/2010/2. számú végzésével a magánvádló által becsületsértés vétsége miatt a terhelt ellen indított büntetőügyben -, mivel a feljelentés tárgyává tett cselekmény nem alkalmas sem a rágalmazás vétségének, sem pedig a becsületsértés vétségének megállapítására - az eljárást megszüntette.

A jogerős - a másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett -

tényállás lényege szerint a terhelt a közötte és a magánvádló között folyó polgári perben a Veszprémi Városi Bíróságon 2010. november 5-én tartott tárgyaláson a magánvádlót fennhangon örülnék minősítette.

Az elsőfokú bíróság eljárást megszüntető végzésének indokolásában - a BH. 2000.285. és a 2009.135. számú jogesetekben közzétett bírói gyakorlatra utalással - kifejtette, hogy a feljelentésben szereplő, a terheltnek tulajdonított kijelentés általánosságban használt és határozott tényállítást nem tartalmazó kifejezés, magatartásra történő konkrét utalás hiányában nem felel meg a rágalmazás törvényi tényállásának. Az általánosságban használt szidalmazó, tulajdonságot jelző kifejezések (például örült, bolond, tolvaj, csaló, lopós, hazug, szemét, stb.) a becsületsértés vétségéhez megkívánt egyéb körülmények (a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével, közérdekű tevékenységével kapcsolatban vagy nagy nyilvánosság előtt elhangzásának) hiányában bűncselekménynek nem - legfeljebb szabálysértésnek minősülhetnek. Ezt azonban a bíróság érdemben a tárgyalás eredményéhez képest csupán akkor bírálja el, ha a terhelt felmentésére kerül sor.

A magánvádló által az elsőfokú végzés megváltoztatása és az eljárás lefolytatása végett bejelentett fellebbezés folytán másodfokon eljáró Veszprém Megyei Bíróság - nyilvános ülésen meghozott - 2011. március 24. napján jogerős 2.Bf.168/2011/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

A másodfokú bíróság érvelése szerint a magánvádló feljelentésében sérelmezett kijelentés kétségtelenül alkalmas becsület csorbítására, azonban a Btk. 180. § (1) bekezdés a), illetve b) pontjában foglalt körülményeknek nem felel meg, mert a terhelt azt nem a feljelentő munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével, illetve közérdekű tevékenységével összefüggésben tette, és arra nem nagy nyilvánosság előtt került sor.

Az eljárást megszüntető jogerős határozat ellen a magánvádló nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelyben a terhelt ellen indított büntetőeljárás megszüntetését sérelmezte. Álláspontja szerint a bírósági tárgyalás nyilvános, a terhelt nyilvánvalóan szándékosan, kifejezetten alantas szándékkal és nem véletlenül tette az őt örülnék minősítő kijelentést - egy bíró és egy ügyvéd jelenlétében - ,ami nagy nyilvánosságot jelent. Sérelmezte, hogy az ügyben nem intézkedett azonnal az eljáró bíró a becsületsértés ügyében, hanem utólag kellett az inkriminált kifejezést beírni a jegyzőkönyvbe. Mindemelllett kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság határozatában szereplő (nem olyan helyen, nem olyan időben, nem olyan körülmények között és nem olyan összefüggésben) terminológiák kezelhetetlenségét, és kérte a terheltet mentő megfogalmazásoknak egy laikus állampolgár számára is érthető, egyértelmű értelmezését.

Végül a büntetőeljárás megismétlését és a polgári perben eljáró bíró arra kötelezését, hogy a becsületsértő kijelentés ügyében a szükséges és kötelező intézkedéseket tegye meg.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a magánvádló szabályszerű értesítés ellenére nem jelent meg.

A terhelt védője felszólalásában a felülvizsgálati indítvány elutasítását és a jogerős megszüntető döntés hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapulvétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból, valamint a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében hivatalból bírálta felül.

A magánvádló arra hivatkozással kezdeményezte a felülvizsgálati eljárást, hogy a terhelt ellen indított büntetőeljárás megszüntetésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Kúria egyetértett az eljárt bíróságokkal abban, hogy a feljelentett cselekmény miatt nem alkalmas bűncselekmény megállapítására.

Az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban Btk.) 180. §-ának (1) bekezdése szerint becsületsértés vétségét az követi el, aki a 179. § esetén kívül mással szemben a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben (a) pont/, nagy nyilvánosság előtt /b) pont) a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el.

A magánvádló által sérelmezett (és miként azt a másodfokú bíróság határozatában helytállóan kifejtette) kijelentés megtételére nem a magánvádló munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben, hanem a közöttük folyamatban lévő polgári per tárgyalásán került sor. Ezen körülményektől függetlenül a becsületsértés vétsége megállapíthatósága szempontjából az elkövetés helye és módja lehet olyan objektív ismérv, amely már önmagában indokolhatja a bűncselekménnyé nyilvánítást.

A nagy nyilvánosságon a bírói gyakorlat a jelenlévő személyek nagyobb számát tekinti, akiknek létszáma egyszeri ránézéssel nem állapítható meg. A Btk. 137. § 12. pontja szerint nagy nyilvánosságon a sajtó, egyéb tömegtájékoztatási eszköz, sokszorosítás, illetőleg elektronikus hírközlő hálózaton való közzététel útján történő elkövetést is kell érteni. Értelemszerűen

a polgári ügyben tartott tárgyaláson szükségszerűen jelen lévő bíró, ügyvéd és a két peres fél nagy nyilvánosságnak nem tekinthető.

Mindezekre figyelemmel eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül szüntették meg a terhelttel szemben szemben a becsületsértés vétsége miatt indult eljárást. Ezért a Kúria a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatokat hatályában fenntartotta.

Ugyanakkor az eljáró bíróságok azt is megállapították, hogy a terhelt cselekménye becsületsértés szabálysértésének minősülhet, és helyesen utaltak arra, hogy ennek elbírálása csak akkor tartozik a bíróság hatáskörébe, ha a tárgyalás eredményéhez képest a terhelt felmentésére kerül sor (Be.337.§ (1) bekezdés). Az eljárás megszüntetése esetén erre nincs törvényi lehetőség.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (továbbiakban Sztv.) 138. § (1) bekezdése szerinti becsületsértés szabálysértését az valósítja meg, aki mással szemben a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el. A szabálysértés miatt - eltérő rendelkezés hiányában - a községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi jegyző jár el (Sztv. 32.§ (1) bekezdés). Az eljárás lefolytatására az alá vont személy lakóhelye szerinti szabálysértési hatóság illetékes (Sztv.38.§ (1) bekezdés).

Tévedett az ügyben eljáró bíróság, amikor a szabálysértési eljárás lefolytatására az iratokat elmulasztotta megküldeni az arra illetékes szabálysértési hatóságnak.

Ezért a Kúria az iratokat - figyelemmel arra is, hogy a cselekmény (2010. november 5.) óta két év még nem telt el - a becsületsértés szabálysértése miatti eljárás lefolytatására a terhelt lakóhelye szerint illetékes B. Városi Önkormányzat jegyzőjének megküldte.

A Kúria a felülvizsgálat során felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 429.§ (1) bekezdésének megfelelően akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. február 9.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.

előadó bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő

Bné